

Praca doktorska

mgr. net. Brunona Krasnodębskiego

Instytut Mikrozoologii Akademii Neksjalistycznej

Promotor: ks. inf. dr net. prof. AN Janusz Adam Zabieraj SJ

Problematyka kolizji norm prawnych na przykładzie porządków prawnych państw stowarzyszonych z Księstwem Sarmacji.

1. Wstęp.

Problematyka kolizji norm znana jest nauce prawa. Jego teoretycy wypracowali szereg reguł, które pozwalają ustalić, które normy znajdują zastosowanie w sytuacjach, kiedy wzajemnie się wykluczają i niemożliwe jest jednoczesne zastosowanie każdej z nich. Jest to niezwykle istotne w skomplikowanych i wieloletnich systemach prawnych, w których kolizje te występować mogą niejako przypadkiem - ze względu na nieuwagę ustawodawcy czy pośpiech autora projektu aktu prawnego.

Wyróżnić możemy w szczególności reguły kolizyjne, według których: norma szczególna uchyla normę ogólną, norma późniejsza uchyla normę wcześniejszą (z tym, że norma późniejsza ogólna nie uchyla normy wcześniejszej szczególnej) oraz norma wyższego rzędu uchyla normę niższego rzędu. Ostatnia z reguł znajduje swoje szczególne zastosowanie w prawie konstytucyjnym i ma swoje odzwierciedlenie w przepisach sarmackiej ustawy zasadniczej¹.

Stosowanie reguł kolizyjnych w obrębie wyłącznie sarmackiego porządku prawnego nie powoduje problemów. Trybunał Koronny uprawniony jest do uchylenia aktów niższego rzędu niezgodnych z aktami wyższego rzędu², w orzecznictwie zdarzają się odwołania do zasady uchylania aktów wcześniejszych przez normy późniejsze³, a podczas postępowań sądowych uczestnicy w swoich stanowiskach powołują się na regułę, według której przepis szczególny uchyla przepis ogólny⁴.

Sarmacki Trybunał Koronny nie orzeka jednak wyłącznie w sprawach dotyczących Księstwa Sarmacji. Na skutek zawartych w maju i lipcu 2020 roku traktatów stowarzyszeniowych z

¹ Por. art. 2 ust. 1 Konstytucji Księstwa Sarmacji z dn. 24 stycznia 2011 roku (dalej jako: Konstytucja).

² Por. art. 32d ust. 1 i 2 Konstytucji.

³ Por. wyrok TK z dn. 10 września 2018 roku w sprawie o sygn. akt: TK U 18/09/02.

⁴ Por. wniosek o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni prawa w sprawie o sygn. akt: TK U 17/06/20.

Republiką Baridasu (wówczas jako Królestwo Baridasu)⁵, Królestwem Teutonii⁶ oraz Konfederacją Sclavinii⁷ Trybunałowi Koronnemu przekazane zostały kompetencje związane ze sprawowaniem władzy sądowniczej w państwach stowarzyszonych, które zrezygnowały z samodzielnego wykonywania władzy sądenia⁸. Niepełne uregulowanie w traktatach szczegółów związanych z przekazaniem kompetencji Trybunałowi skutkować może problemami w razie zaistnienia kolizji norm porządku prawnego państwa stowarzyszonego z normą porządku prawnego Księstwa Sarmacji.

2. Problem kolizji norm.

Dla unaocznienia problematyki pracy problem potencjalnej kolizji norm przedstawiony zostanie na gruncie kazuistycznych przykładów, które hipotetycznie mogłyby mieć miejsce.

Państwa stowarzyszone, które na gruncie traktatów stowarzyszeniowych stanowią podmioty suwerenne i niezależne, korzystają w pełni z przysługującej państwom suwerenności tak wewnętrznej, jak i zewnętrznej. W związku z tym mogą w sposób nieskrępowany sprawować ustawodawstwo, które jest niezależne od przepisów prawa Księstwa Sarmacji. Zasada ta znajduje swój wyraz również w treści traktatów stowarzyszeniowych. Akty prawne uchwalone przez uprawnione do tego organy państw stowarzyszonych znajdują swoje zastosowanie na ich terytorium i nie mają wpływu zarówno na porządek prawny Sarmacji, jak i pozostałych państw stowarzyszonych. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku aktów prawa Księstwa Sarmacji, które nie stanowią prawa obowiązującego na terytorium państw stowarzyszonych ani wobec ich ludności czy władz. Jednocześnie, jak wykazano powyżej, państwa stowarzyszone przekazały kompetencje do sprawowania w swoim imieniu władzy sądowniczej Trybunałowi Koronnemu, który jako organ Księstwa Sarmacji związany jest sarmackim porządkiem prawnym. Oznacza to, że do postępowania przed Trybunałem, nawet jeśli zostało ono zainicjowane przez organ państwa stowarzyszonego i związane jest z porządkiem prawnym państwa stowarzyszonego, stosuje się sarmacką procedurę sądową⁹. Trybunał Koronny nie może bowiem, na gruncie obecnie

⁵ Traktat o stowarzyszeniu Królestwa Baridasu z Księstwem Sarmacji z dn. 13 maja 2020 roku (dalej jako: Traktat Baridasu).

⁶ Traktat o stowarzyszeniu Królestwa Teutonii z Księstwem Sarmacji z dn. 13 maja 2020 roku (dalej jako: Traktat Teutonii).

⁷ Traktat o stowarzyszeniu Konfederacji Sclavinii z Księstwem Sarmacji z dn. 8 lipca 2020 roku (dalej jako: Traktat Sclavinii).

⁸ Por. art. 2 Traktatu Baridasu, art. 2 Traktatu Teutonii oraz art. 2 Traktatu Sclavinii.

⁹ Ustawa Sejmu nr 317 z dn. 4 lutego 2017 roku - Kodeks postępowania przed Trybunałem Koronnym.

obowiązujących traktatów stowarzyszeniowych, stosować przepisów państw obcych - a takimi państwami dla Trybunału są państwa stowarzyszone.

Gdyby któreś z państw stowarzyszonych zdecydowało się na uchwalenie własnej ustawy regulującej postępowanie przed Trybunałem Koronnym, Trybunał nie mógłby jej stosować. Żaden przepis sarmackiego porządku prawnego nie upoważnia żadnego organu Księstwa Sarmacji do działania na podstawie aktów prawnych państw obcych. Milczą o tym także same traktaty stowarzyszeniowe, które w każdym z trzech przypadków ograniczają się wyłącznie do sformułowania przekazującego kompetencje z zakresu sprawowania władzy sądowniczej w swoim imieniu Księstwu Sarmacji¹⁰. Co więcej, samo państwo stowarzyszone byłoby związane uchwalonymi przepisami w przedmiocie postępowania sądowego. Organy danego państwa byłyby zatem zobligowane do podejmowania czynności przed Trybunałem Koronnym jednocześnie na podstawie uchwalonej przez dane państwo ustawy proceduralnej, jak i na podstawie procedury sarmackiej. Gdyby normy obu aktów prawnych wzajemnie się wykluczały, niemożliwe byłoby ustalenie, która norma powinna znaleźć zastosowanie. Również reguły kolizyjne nie stanowiłyby rozwiązania tego problemu, jako że mogą one być stosowane w obrębie jednego systemu prawnego, a nie dwóch czy więcej porządków.

Jeszcze bardziej problematyczną kwestią mogłoby być uchwalenie przez państwo stowarzyszone własnej ustawy karnej, która zawierałaby typy czynów zabronionych nieznane ustawie sarmackiej¹¹ lub co prawda jej znane, ale zagrożone innym wymiarem kary lub nawet karą nieobecną w sarmackim porządku prawnym. Ponownie należy zwrócić uwagę, że w obecnym porządku żaden przepis szczególnie nie zezwala Trybunałowi Koronnemu na stosowanie aktów prawnych państw obcych. Jediną ustawą karną, na podstawie której Trybunał mógłby wymierzać kary, jest Kodeks Sprawiedliwości Księstwa Sarmacji. Oznacza to, że choć na terytorium państw stowarzyszonych obowiązywałaby ich własna ustawa karna, nie istniałby organ władzy sądowniczej uprawniony do orzekania na jej podstawie, a popełnione czyny zabronione pozostawałyby nieukarane.

Największym problemem powiązanim z kolizją norm zdaje się być jednak nieobowiązywanie sarmackiej ustawy karnej na terytorium państw stowarzyszonych. Jako że stanowią one, co wykazano powyżej, państwa suwerenne i niezależne, a w związku z tym na ich terytorium nie obowiązuje prawo państw trzecich - również dla obowiązywania prawa sarmackiego niezbędne jest istnienie precyzyjnie to regulującej normy. W obecnym porządku prawnym tak

¹⁰ Por. art. 2 Traktatu Baridasu, art. 2 Traktatu Teutonii oraz art. 2 Traktatu Selavinii.

¹¹ Ustawa Sejmu nr 115 z dn. 26 października 2010 roku - Kodeks Sprawiedliwości.

Republika Baridasu, jak i Konfederacja Sclavinii oraz Królestwo Teutonii nie posiadają własnych ustaw karnych. W porządku prawnym Królestwa Teutonii znajduje się jednak akt prawny, który jednoznacznie określa, że w sprawach nieuregulowanych prawem teutońskim zastosowanie znajdują przepisy prawa sarmackiego¹². Podobne regulacje nie istnieją jednak w porządkach prawnych Republiki Baridasu oraz Konfederacji Sclavinii. Istniał co prawda podobny do teutońskiego akt prawny w Królestwie Baridasu¹³, ale jest to rodzaj aktu nieznanego obecnie obowiązującej baridajskiej ustawie zasadniczej¹⁴ i w związku z tym w opinii autora niniejszej pracy z mocy prawa akt ten utracił moc - tym bardziej z uwagi na fakt, że baridajska konstytucja w żadnym przepisie nie utrzymuje w mocy aktów prawnych wydanych przed jej wejściem w życie, które nie są ujęte w zawartym w niej katalogu źródeł prawa powszechnie obowiązującego. Wobec tego, na chwilę obecną nie istnieje żadna norma, która pozwalałaby na stosowanie sarmackiej ustawy karnej na terytorium tych dwóch państw, a wobec nieuchwalenia przez nie własnych ustaw karnych - w obecnym porządku prawnym Republika Baridasu oraz Konfederacja Sclavinii nie posiadają żadnego aktu prawnego, który regulowałby kwestie związane z czynami zabronionymi i odpowiedzialnością karną za ich popełnienie.

3. Podsumowanie.

Konkludując zatem powyższe rozważania należy stwierdzić, że obecne traktaty stowarzyszeniowe w zakresie dotyczącym kolizji norm i stosowania przepisów państw obcych są niewystarczające. Pomimo przekazania przez państwa stowarzyszone prawa do sprawowania w ich imieniu władzy sądowniczej Księżtwu Sarmacji, nie istnieją regulacje pozwalające Trybunałowi Koronnemu, jako sarmackiego organowi władzy sądowniczej, na stosowanie ustaw państw stowarzyszonych. Na gruncie obecnie obowiązującego prawa sarmackiego Trybunał orzekać może wyłącznie na podstawie przepisów prawa sarmackiego. Akty prawne uchwalone przez państwa obce nie stanowią źródła prawa na gruncie Konstytucji Księżtwa Sarmacji i jako takie nie mogą stanowić podstawy orzekania przez Trybunał Koronny.

Co więcej, istotnym problemem jest brak obowiązującej ustawy karnej na terytorium Republiki Baridasu i Konfederacji Sclavinii, co skutkuje *de facto* nieistnieniem jakichkolwiek czynów zabronionych w tych państwach, a w związku z tym również brakiem możliwości ponoszenia odpowiedzialności karnej za bezprawne, zawinione i szkodliwe społecznie zachowania, jakich potencjalnie można się dopuścić w Republice Baridasu i w Konfederacji Sclavinii.

¹² Dekret Królowej Teutonii nr 1/2020 z dn. 5 czerwca 2020 roku w sprawie uregulowania prawa teutońskiego.

¹³ Dekret królewski z dn. 27 czerwca 2020 roku w sprawie uregulowania prawa baridajskiego.

¹⁴ Por. art. 2 ust. 1 Konstytucji Republiki Baridas z dn. 19 sierpnia 2020 roku.

De lege ferenda należy postulować niezwłoczną rewizję traktatów stowarzyszeniowych i szczególne dopracowanie zasad przekazania Księstwu Sarmacji uprawnień do sprawowania w imieniu państw stowarzyszonych władzy sądowniczej, problematyki kolizji norm porządku prawnego państw stowarzyszonych z sarmackim porządkiem prawnym oraz kwestii wzajemnego obowiązywania niektórych przepisów na terytorium Księstwa i państw stowarzyszonych.

Bibliografia:

- 1) Konstytucja Księstwa Sarmacji z dn. 24 stycznia 2011 roku;
- 2) Konstytucja Republiki Baridas z dn. 19 sierpnia 2020 roku;
- 3) Traktat o stowarzyszeniu Królestwa Baridasu z Księstwem Sarmacji z dn. 13 maja 2020 roku;
- 4) Traktat o stowarzyszeniu Królestwa Teutonii z Księstwem Sarmacji z dn. 13 maja 2020 roku;
- 5) Traktat o stowarzyszeniu Konfederacji Selavinii z Księstwem Sarmacji z dn. 8 lipca 2020 roku;
- 6) Dekret Królowej Teutonii nr 1/2020 z dn. 5 czerwca 2020 roku w sprawie uregulowania prawa teutońskiego;
- 7) Dekret królewski z dn. 27 czerwca 2020 roku w sprawie uregulowania prawa baridajskiego;
- 8) Wyrok Trybunału Koronnego z dn. 10 września 2018 roku w sprawie o sygn. akt: TK U 18/09/02;
- 9) Wniosek o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni prawa w sprawie o sygn. akt: TK U 17/06/20.